

NỘI DUNG ÔN TẬP NGỮ VĂN 9 – GIỮA HỌC KÌ II

Năm học 2022 -2023

PHẦN 1: KIẾN THỨC TRỌNG TÂM

I. PHẦN VĂN BẢN: Nghị luận

<i>T T</i>	<i>Tác phẩm</i>	<i>Tác giả</i>	<i>Thể loại</i>	<i>PTBĐ</i>	<i>Nội dung - nghệ thuật</i>	<i>Ý nghĩa</i>
1	<i>Bàn về đọc sách</i>	Chu Quang Tiềm (Trung Quốc)	Nghị luận	Nghị luận Biểu cảm Miêu tả	- Sách có ý nghĩa vô cùng quan trọng trên con đường phát triển của nhân loại bởi nó là kho tàng kiến thức quý báu, là di sản tinh thần mà nhân loại đúc kết trong hàng nghìn năm; Đọc sách là một con đường quan trọng để tích lũy và nâng cao vốn tri thức; Tác hại của việc đọc sách không đúng phương pháp; Phương pháp đọc sách đúng đắn: đọc kỹ, vừa đọc vừa suy ngẫm; đọc sách cũng cần phải có kế hoạch và có hệ thống. - Bó cục chặt chẽ, hợp lí; dẫn dắt tự nhiên, xác đáng bằng giọng truyện trò, tâm tình của một học giả có uy tín đã làm tang tính thuyết phục của văn bản; lựa chọn ngôn ngữ gàu hình ảnh, cách ví von cụ thể.	- Tầm quan trọng ý nghĩa của việc đọc sách và cách lựa chọn sách, cách đọc sách sao cho hiệu quả.

II. PHẦN TIẾNG VIỆT:

Thành phần phụ Khởi ngữ	Còn <u>mắt tôi</u> thì các anh lái xe bảo ...
Thành phần biệt lập Tình thái	<u>Hình như</u> thu đã về.
Thành phần biệt lập Cảm thán	<u>Ơi</u> con chim chiền chiện Hót chi mà vang trời.
Thành phần biệt lập Gọi đáp	<u>Hoa ơi</u> , hãy tỏa hương!
Thành phần biệt lập Phụ chú	Phương Định, <u>nhân vật chính trong truyện ngắn “Những ngôi sao xa xôi”</u> , là một cô gái Hà Nội xinh đẹp, trẻ trung.

Liên kết câu-liên kết đoạn

- **Liên kết về nội dung:** liên kết chủ đề và liên kết lô gic
- **Liên kết về hình thức:** gồm các phép liên kết:
 - Phép lặp từ ngữ
 - Phép đồng nghĩa, trái nghĩa và liên tưởng
 - Phép thế
 - Phép nối
- * **Nghĩa tường minh- hàm ý**

III. PHẦN TẬP LÀM VĂN: Phương thức nghị luận

Dàn ý khái quát của kiểu bài nghị luận về tư tưởng, đạo lý:

✓ **MB:** Giới thiệu vấn đề tư tưởng, đạo lý cần nghị luận.

✓ **TB:**

- Giải thích/ Chứng minh vấn đề tư tưởng, đạo lý đó.

- Nhận định, đánh giá mặt đúng/ mặt sai; mặt lợi/ mặt hại của vấn đề đó trong bối cảnh của cuộc sống riêng, chung.

- Mở rộng vấn đề: phê phán biểu hiện sai trái đi ngược lại tư tưởng, đạo lý đó.

- Nêu nhận thức đúng, hành động đúng.

✓ **KB:** Khẳng định ý nghĩa của vấn đề đó trong XH nay.

Lưu ý:

- *Nghị luận về một vấn đề xã hội đặt ra từ tác phẩm văn học là kiểu bài nghị luận xã hội, không phải là kiểu bài nghị luận văn học. Cần tránh tình trạng làm lạc đề sang nghị luận văn học.*

- *Vấn đề xã hội đặt ra từ tác phẩm văn học có thể là một tư tưởng, đạo lý hoặc một hiện tượng đời sống (thường là một tư tưởng, đạo lý).*

PHẦN 2: CẤU TRÚC ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KÌ 2

1. Đọc - hiểu: 4.0 điểm

- Văn bản (đoạn trích) nghị luận.

- Tiếng Việt: thành phần khởi ngữ; các thành phần biệt lập; liên kết câu.

2. Vận dụng: 1.0 điểm

- Đặt một câu có sử dụng thành phần khởi ngữ (hoặc thành phần biệt lập) theo yêu cầu.

3. Vận dụng cao: 5.0 điểm

- Nghị luận tư tưởng đạo lý.

PHẦN 3: THỰC HÀNH

I. Phần đọc hiểu:

Câu 1: Đọc kĩ đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi ở bên dưới:

*"Đọc sách không cốt lấy nhiều, quan trọng nhất là phải chọn cho tinh, đọc cho kỹ. Nếu đọc được 10 quyển sách không quan trọng, không bằng đem thời gian, sức lực đọc 10 quyển ấy mà đọc một quyển thật sự có giá trị. Nếu đọc được mười quyển sách mà chỉ lướt qua, không bằng chỉ lấy một quyển mà đọc mười lần. "Sách cũ trăm lần xem chẳng chán - Thuộc lòng, ngâm kỹ một mình hay", hai câu thơ đó đáng làm lời răn cho mỗi người đọc sách... **Đọc ít** mà đọc kỹ, thì sẽ tập thành nếp suy nghĩ sâu xa, trầm ngâm tích lũy, tưởng tượng tự do đến mức làm đổi thay khí chất. **Còn, đọc nhiều** mà không chịu nghĩ sâu, như cười ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm mất hoa, ý loạn, tay không mà về."*

(Ngữ văn 9, tập 2, NXB Giáo dục Việt Nam, 2015)

1.1. Nêu phương thức biểu đạt chính của đoạn văn trên?

1.2. Ở phần trích trên, tác giả đã đưa ra lời khuyên gì về việc đọc sách?

1.3. Đọc sách là một con đường quan trọng để tích lũy, nâng cao học vấn. Em có suy nghĩ gì về việc đọc sách của học sinh hiện nay.

1.4. Những từ in đậm trong đoạn trích thuộc phép liên kết nào?

1.5. Từ ngữ gạch chân là thành phần biệt lập gì?

Câu 2: Đọc ngữ liệu và trả lời các câu hỏi sau:

Trên đường đời bạn cũng có lúc vấp ngã. Tôi cũng vậy. Ngay cả người tài giỏi, khôn ngoan nhất cũng có lúc vấp ngã. Vấp ngã là điều bình thường, chỉ có những người không bao giờ đứng dậy sau vấp ngã mới là người thực sự thất bại. Điều chúng ta cần ghi nhớ là, cuộc sống không phải là một cuộc thi đố - trợt... Có lẽ cuộc sống là một quá trình thử nghiệm các biện pháp khác nhau cho đến khi tìm ra một cách thích hợp. Những người đạt được thành công phần lớn là người biết đứng dậy từ những sai lầm ngớ ngẩn của mình bởi họ coi thất bại, vấp ngã chỉ là tạm thời và là kinh nghiệm bổ ích. Tất cả những người thành đạt mà tôi biết đều có lúc phạm sai lầm. Thường thì họ nói rằng sai lầm đóng vai trò quan trọng đối với thành công của họ. Khi vấp ngã, họ không bỏ cuộc. Thay vì thế, họ xác định các vấn đề của mình là gì, cố gắng cải thiện tình hình và tìm kiếm giải pháp sáng tạo hơn để giải quyết. Nếu thất bại năm lần, họ cố gắng đứng dậy năm lần, mỗi lần một cố gắng hơn, Winston Churchill đã nắm bắt được cốt lõi của quá trình này khi ông nói: “Sự thành công là khả năng đi từ thất bại này đến thất bại khác mà không đánh mất nhiệt huyết và quyết tâm vươn lên”.

(Trích Cuộc sống không giới hạn, Nick Vujicic, chương VII, trang 236)

- 2.1. Xác định phương thức biểu đạt chính?
- 2.2. Theo tác giả “người thực sự thất bại” là người như thế nào?
- 2.3. Từ đoạn trích trên, em rút ra cho mình bài học gì?
- 2.4. Xác định và gọi tên một thành phần biệt lập có trong đoạn trích trên?
- 2.5. Xác định phép liên kết: một phép lặp từ, một phép thế, một phép nối có trong đoạn trích?

II. Phần vận dụng:

1. Xác định các phép liên kết có trong những đoạn văn sau:

- a. “(1) Học vấn không chỉ là chuyện đọc sách, nhưng đọc sách vẫn là con đường quan trọng của học vấn. (2) Bởi vì học vấn không chỉ là việc cá nhân, mà là việc của toàn nhân loại. (3) Mỗi loại học vấn cho đến giai đoạn hôm nay đều là thành quả của toàn nhân loại nhờ biết phân công, cố gắng tích lũy ngày đêm mà có. (4) Các thành quả đó sở dĩ không bị vùi lấp đi, đều là do sách ghi chép, lưu truyền lại.”
- b. “(1) Ngạn ngữ có câu: thời gian là vàng. (2) Nhưng vàng thì mua được mà thời gian thì không mua được. (3) Thế mới biết vàng có giá mà thời gian thì vô giá”.

2. Xác định và gọi tên các thành phần biệt lập ở các câu sau:

- a. Chao ôi, có thể là tất cả những cái đó.
- b. Cả bọn trẻ xúm vào, và rất nương nhẹ, giúp anh đi nốt nửa vòng trái đất - từ mép tấm nệm ra mép tấm phân, khoảng cách ước chừng năm chục phân.
- c. Hay quá, tiểu đoàn công binh đây!
- d. Oi, con chim chiến chiến, / Hót chi mà vang trời.
- e. Sương chùng chình qua ngõ / Hình như thu đã về.

3. Xác định thành phần phụ khởi ngữ ở các câu sau:

- a. Còn chúng tôi thì chạy trên cao điểm cả ban ngày.
- b. Nhưng trong công việc, ai cũng gờm chị: cương quyết, táo bạo.
- c. Còn mắt tôi thì các anh lái xe bảo: Cô có cái nhìn sao mà xa xăm!

4. Đặt câu

4.1. Có thành phần phụ khởi ngữ nói về: Bảo vệ môi trường, học tập, an toàn giao thông, tình cảm gia đình, ...

4.2. Có thành phần biệt lập nói về: *Bảo vệ môi trường, học tập, an toàn giao thông, tình cảm gia đình,...*

[Xác định khởi ngữ và thành phần biệt lập trong các câu.]

5. Viết bài văn nghị luận bàn về những vấn đề tư tưởng, đạo lý sau:

- Đạo lý: biết ơn, hiếu thảo, yêu thương,...
- Phẩm chất: Trung thực, tự lập, tự tin, kiên trì,...
- Tình cảm gia đình: tình phụ tử, tình mẫu tử, tình anh em,...

HẾT